

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 373

Červen 1987

SMUTNÉ VÝROČÍ — 45 ROKŮ OD VYVRAŽDĚNÍ LIDIC

Lidice a jejich osud jsou nejvýraznějším rysem německé nacistické kultury a německého nacistického systému z druhé světové války.

Celý svět byl ohromen nad chladným cynismem vyvražděním nevinného lidického obyvatelstva — 95 domů bylo v Lidicích úplně vypáleno, 199 mužských obyvatel od stáří 15 a výše na místě zastřeleno, 191 žen dopraveno do koncentračních táborů, přes 90 dětí odvečeno.

Když 10. června 1942 Němci oznámily celému světu s jakou chladnokrevností se dopustili tohoto strašlivého zvěrstva celý svobodný svět se zachvěl.

Za všechny spojence vyjádřil tuto reakci na německou brutalitu známý americký státník Wendell Wilkie dne 12. července 1942 těmito slovy: “Protože vrah Heydrich byl zabit, Lidice žijí. Protože lidické svitilny zhasly, rozsvítily se plameny, které nikdy neuhasne. Všude a zejména ve Spojených státech severoamerických roste vlna tvrdého, neúprosného odhodlání. — Dokud se dějí v jiné zemi věci, jako bylo zničení Lidic a zavraždění lidických občanů, nemůžeme se zastavit, dokud si nebudeme jisti, že Němci nemohou opakovat podobné zvěrstvo také u nás!”

Tato slova pronesl Wendell Wilkie ve státě Illinois, v městečku Stern Park Gardens, které se rozhodlo změnit svoje americké jméno na české Lidice, kde byl také odhalen pomník s nápisem:

“Lidice v Československu byly zničeny, avšak budou žít navždy v srdcích všech milovníků svobody. Tento pomník postavil svobodný lid americký v Lidicích, Illinois.”

Lidice USA, jsou nyní částí města Crest Hill, Illinois a pomník je obklopen stromy a malým parkem. Prairie Avenue a jeden blok na sever od Theodre Street.

K novým Lidicím v USA přibývaly další a to v Mexiku, Venezuele, Jižní Africe ba i v novém Berlíně. Lidice se staly symbolem boje proti nacistické tyranii. V Anglii bylo založeno hnutí “Lidice budou žít” — byly založeny fondy na výstavbu nových Lidic.

Významná americká básnířka, Edna St. Vincent Millay napsala dramatickou práci o Lidicích. Anglický básník Lucio, uveřejnil báseň Lidice. V Newyorské umělecké galerii byla odhalena socha Lidice, vytvořená americkým sochařem Davidsonem.

Tak básněmi, písněmi, dramatickými a výtvarnými díly, je celým světem vzpomínáno na malou českou havířskou vesnici LIDICE.

*Tento pomník byl postaven na místě školy v Lidicích —
na památku dětí*

VESTNIK

June 1987

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Červen 1987

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

CHARTISTI A ZAPADNÍ INTELEKTUÁLI

(Z rozhovoru s Normanom Podhoretzom)

Karel Jezdinský, redaktor rozhlasovej stanice Slobodná Európa v New Yorku, mal o činnosti Charty 77 rozhovor s významným americkým publicistom a šéfredaktorom vplyvného amerického mesačníka Commentary, ktorý v decembri navštívil Prahu. Do Prahy šiel šéfredaktor Podhoretz len preto, aby sa zišiel s predstaviteľmi Charty 77 a zdržal sa tam len dva dni, ktoré vyplnil zase len rozhovormi s chartistami. Z jeho odpovedí na Jezdinského otázky vyberáme:

“Bol som v Prahe len dva dni a šiel som tam výlučne preto, aby som sa stretol s disidentami. Za tie dva dni mal som možnosť stretnúť sa len s niekoľkými ľuďmi, vlastne len so štyrmi. Ale mal som s nimi veľmi dlhé intenzívne rozhovory a venoval som im — okrem nutného spánku — celý svoj čas. Nevieľm nakoľko ich názory boli reprezentatívne. Traja z nich boli katolíci a jeden mi povedal, že už iba jeden človek v celom disidentskom hnutí verí v marxizmus a že i tí, ktorí sú viac-menej do ľava, nie sú už marxisti v tom starom zmysle slova. Povedali mi, že majú problém, pretože jediné kontakty, ktoré ich hnutie na Západe má, sú s ľavicovými skupinami a že majú pocit, že konzervatívci v Spojených štátoch, aj inde na Západe, sú ľahostajní k ich zápasu. Podporuje ich len ľavica, včítane tzv. mierového hnutia. Povedal som im, že pri týchto kontaktoch im niekto zle radí, pretože vlastne pomáhajú týmto ľavicovým skupinám sa legitimovať, robiť politiku, ktorú by disidenti na Východe rozhodne nemali podporovať. To bol hlavný námet našej diskusie. Všetci sa svorne pýtali, prečo ich konzervatívci v Spojených štátoch, nemysleli tým len intelektuálov, ale aj Reaganovu vládu, viac nepodporujú, prečo sa za nich viac nepostavia. Povedal som im, ako aj napísal vo svojom článku, že existuje viac dôvodov. Väčšina konzervatívcov, či neokonzervatívcov, ako mňa nazývajú, i keď je silne antikomunistická, má obavy a bojí sa povzbudzovať východoeurópskych disidentov, pretože dotiaľ má zlé svedomie zato, čo sa stalo v Maďarsku roku 1956.

Tam mali disidenti vtedy, či už právom alebo neprávom dojem, že ak dojde k povstaniu, dostane sa im pomoci. Ale my sme len pasívne sledovali. Preto si nikto nepraje, aby sa to opakovalo. Sú teda na Západe zo strany anitkomunistov určité zábrany povzbudzovať disidentské hnutie v sovietskom impériu. Povedal som však tým ľuďom v Prahe, že považujem za povinnosť ľudí, ako som napríklad i ja, urobiť čo len možno, aby sme pomohli. A že podľa mojego názoru najlepší spôsob ako pomôcť, je usilovať o pevný americký postoj voči Sovietskemu zväzu. Súhlasili so mnou a dali najavo aj svoje sklamanie nad tým, čo považujú za slabosti americkej politiky voči Sovietskemu zväzu.

Povedali mi napríklad, že boli sklamaní, keď Reaganova vláda obhajovala inváziu Grenade potrebou zachrániť tamojších amerických študentov. Mali radšej zdorazniť, že inváziou zastavili postup komunizmu. Pretože jeden z dôvodov, prečo ľudia strácajú nádej v Československu i v iných krajinách je, že sa im zdá, že proti komunizmu sa vlastne nedá nič robiť, že proti komunizmu sa nik nepostaví, že sú navždy odsúdení žiť pod jeho nadvládou a že teda odporovať nemá zmyslu. Preto je dôležité dokazovať, že odporovať nie je zbytočné, že i komunistické režimy možno zvrátiť a i taký malý príklad ako Grenada, je veľmi dôležitý. Jediná zmienka o Nikarague v celej našej diskusii bola moja silná obhajoba tamojšej opozície Kontras. Nenarazil som na odpor.

Charta je — ako mi vysvetlili — len jeden druh formy opozície v Československu. Iný druh je náboženské obrodenie, ako to dobre ukázalo obrovské zhromaždenie na Velehrade. Mladí ľudia majú znovu záujem nielen chodiť do kostola, ale i o katolícku tradíciu. Ďalší druh je alternatívna kultúra. Záujem o džez, do ktorého patrí aj rocková hudba. Ľudia, s ktorými som hovoril, neboli protiamerickí, majú aj veľký záujem o americkú literatúru, dokonca i články z mojego časopisu Commentary, ktoré vraj vychádzajú aj v samizdate.

Keď som šiel do Prahy, rozhodol som sa nielen počúvať, ale prejavovať aj vlastné názory. Vedel som i o tendencii eurokomunizmu medzi niektorými signatármi Charty a nadhadzoval som túto otázku pri všetkých našich diskusiách. Len v jednom prípade som narazil na nesúhlas, inakšie som sa dobýval do otvorených dverí. V najlepšom prípade mi moji partneri na obranu svojich kontaktov so západnou ľavicou povedali, že si myslia, že by to mohlo mať dobrý vplyv na takzvaných mierových aktivistov, aby nadobudli realistickejšiu predstavu o politických súvislostiach boja, ktorý vedú. Namietal som, že cena, ktorú za to platia, je príliš vysoká a že pochybujem, že by mali na nich veľký vplyv. O tom sme sa dohadovali. V jednom bode všetci súhlasili, vlastne skorej nesúhlasili, a síce s prácou Milana Kunderu, v ktorej tvrdí, že boj proti totalite je beznádejný. Všetci sa domnievajú, že to nie je pravda, i keď nie sú práve optimisti čo sa týka demokratizácie. Ale všetci si myslia, že človek sa má — ako to hovorí Adam Michnik — chovať tak, ako keby bol slobodný. Má sa snažiť prerážať hlavou múr. Ja viem, že si to myslí i Václav Havel. Havel má však veľké sympatie k západným ľavičiarom, hlavne k ich antikultúre. Bol v Amerike v neskorých šesťdesiatych rokoch. Myslím si, že má trochu sentimentálne predstavy o hippies a o tej antikultúre vobec, ale povedali mi, že o tom s nim hovoria a snažia sa ho presvedčiť, aby uvažoval realistickejšie.

Možem však povedať, že som mal v Prahe taký istý pocit a takú istú skúsenosť, ako moji priatelia vo Varšave. Sú to ľudia, mnohí z nich intelektuáli, silno protikomunistickí, bývalí stúpenci ľavice, ktorí veria, že sovietske nebezpečenstvo je skutočne mimoriadne, že komunizmus je najväčšie politické zlo našej doby a že sa mu musí čeliť nielen ideologicky, ale aj odstrašujúcou vojenskou silou. Zistili sme pri návšteve Prahy i Varšavy, že tam s nami väčšina intelektuálov súhlasí, oveľa viac, než tu u nás v Amerike. Moj priateľ, ktorý sa vrátil z Varšavy mi povedal: Nerád som odchádzal, cítil som sa tam veľmi doma. Ja som sa zas cítil doma s tými, s ktorými som sa stretol v Prahe.

Myslím, že ľavica na Západe má svoje vlastné dovody, prečo sa tak zaujíma o disidentov a chová sa k nim sympaticky. Povedal som ľuďom v Prahe, že táto ľavica je šťastná, keď nad nimi môže plakať, ale kedykoľvek sa naskytne príležitosť zachrániť nejakú krajinu pred komunizmom, postaví sa na stranu tých, ktorý ju chcú prehltnúť. Prikladom je Nikaragua. Akonáhle je krajina prehltnutá, ľavičiarci sú šťastní, keď môžu oplakávať prehltnutých ľudí a sympatizovať s disidentami. Zavádzajú potom umelé dýchanie, snažia sa zachrániť mrtvolu, keď predtým nechceli zachrániť pacienta, ktorý ešte žil.

Je samozrejme pravda, že mnohí konzervatívni anti-komunistickí intelektuálovia tu v Amerike i v Európe, chovajú sa ľahostajne k východoeurópskym disidentom. Nemyslím mravne, myslím, čo sa týka politických kontaktov. Majú pocit, že je to zbytočné a nechcú ich falošne povzbudzovať. Tú ľahostajnosť zosilňuje i fakt, že niektorí disidenti, i keď zďaleka nie všetci, trpia roznoými ľavicovými ilúziami a to sa ľuďom pevného antikomunistického presvedčenia nepáči, nezdá sa im to práve duchaplné. Moj dojem z Prahy je, že skúsenosť roku 1968 vyliečila mnoho ľudí zo starých ilúzií o socializme s ľudskou tvárou.

Nemyslím si, že komunistický režim sa dá poctivo liberalizovať. Keď nechce spáchať sebevraždu. História neoplyva vládnucimi triedami, ktoré by páchali sebevraždu. Myslím si len, že je to fantázia. Ale myslím si tiež, a hlboko v to verím, že sovietske impérium sa jedného dňa rozloží. Každé impérium v dejinách sa rozložilo. Babylonské, asýrské, egyptské, rímske, britské, francúzske, nemecké. Niet dovodu sa domnievať, že to sovietske ostane výnimkou. Hovoríte, že niečo sa predsa len deje. Gorbačov, Čína. A že pre poľskú Solidaritu, alebo československú Chartu je také reforma jedinou nádejou. Ja si myslím, že pomery sa môžu do určitej miery uvoľniť, ako napríklad za Chruščova, ale keby to šlo príliš ďaleko, útlak bude znovu obnovený. Musíte si predsa uvedomiť, že i totalita potrebuje občas z vnútorkých i zahraničných dôvodov určité uvoľnenie, ale to na celom systéme veľa nezmení. Režim, ktorý sa dnes rozhodne pre určité uvoľnenie, môže sa zajtra rozhodnúť toto uvoľnenie zrušiť. Čo sa dnes deje v Sovietskom zväze dá sa čiastočne vysvetliť Gorbačovovým prianím urobiť niečo s ekonomickou neschopnosťou krajiny a obmäkčiť západnú verejnú mienku, čo by Sovietskému zväzu pomohlo dostať hospodársku pomoc, západnú technológiu a také dohody o kontrole zbrojenia, ktoré by boli pre nich výhodné vo vojenskom súťažení se Spojenými štátmi. Myslím si, že z tohto hľadiska je to chytrá politika. Ale neverím, že by mohla nejako ovplyvniť základný charakter totalitného štátu a jeho spoločnosti a myslím si, že úvahy o tom, žeby to mohlo viesť k nejakej liberalizácii sú len snom. Nemyslím si

pri tom, že Sovietskému zväzu je súdené fungovať na veky. Nesmieme predpokladať, že ľudia budú týmto sovietskym systémom ztročení na veky."

HROZBA SOVĚTŮ!

Mír je upřímnou touhou každého člověka na světě, avšak musíme porozumět, že mír je pro komunisty jen synonymum se světovým komunismem. Kterákoliv jimi podepsaná mírová smlouva má tento konečný účel. Je to důvodem, proč také každá komunisty podepsaná mírová smlouva byla porušena. Nyní horečně pracujeme na plánu jak snížit počet amerických a ruských raket v Evropě. Historie komunistického jednání nás přesvědčuje, že konečný výsledek tohoto úsilí selže.

Gorbačov slíbil odsun ruského vojska v Afghánistánu. S velkými oslavami. Sověti filmovali odsun 7000 ruských vojáků z Afghánistánu pro západní televizi. Co už nefilmovali byl přisun čerstvých 7000 ruských vojáků do Afghánistánu z tajných míst. Byl to chladnokrevný trik, který je důkazem sovětského chování. Při evropských jednáních se Sověti ani slovem nezmiňovali o chemických zbraních, které ukryly v Československu blízko Prahy proti západní Evropě.

S velkými přistávajícími leteckými plochami, které jsou pod konstrukcí v Nicarague a vykládání sovětských zbraní v přístavech Nicarague, se jednoho dne probudíme do smutné skutečnosti, kdy celá Nicaragua bude v područí komunistů.

Uvažujte o tomto: Clipnotes, listopad 1986 (Box 8204, Fort Worth, TX 76124). Kde jste četli nebo slyšeli o těch pěti nebo snad více výcvikových táborech umístěných v Mexiku, blízko hranic USA?

Šerif Painter z okresu Midland, Texas, šel se podívat na jeden z těchto výcvikových táborů. Našel tam muže z Libye, Kuby a Kolumbie mezi ostatními "studenty" vzdělávané v umění terorismu a válečné guerrily připravující se na invasi do Texasu, Nového Mexika a Kalifornie, aby byly opět připojeny do řízení Mexika.

Šerif Painter připravil mapy s jinými vhodnými doklady a odejel do Washingtonu, kde mu bylo dovoleno se setkat s úředníky Státního Departmentu, CIA, US Customs atd. Řekli mu, že informace jsou nadmíru důležité pro naši národní bezpečnost — avšak od té doby federální úřady neprojevíly o této otázce žádný zájem. Člověk se cítí tak bezmocen, že se může jen modlit! Nebo můžeme dělat něco více?

The Chattanooga Times — 5-1-1987

Harriet Hunt Hujer

Naše nálepky mají svou tradici a účel připomínat světu, že Československo je stále v sovětském zajetí. Těší nás první odezva na naši žádost o finanční příspěvek. Doufáme, že je to slibný začátek a že pošlete i vy a že požádáte přátele, aby též přispěli.

Roční předplatné Věstníku — \$5

**T. G. MASARYK
A ČESKOSLOVENSKÁ KULTURA A HISTORIE
VZPOMÍNKOVÉ DNY K 50. VÝROČÍ SMRTI T.G.M.,
KONANÉ VE DNECH 11. A 12. KVĚTNA 1987
NA UNIVERSITĚ CHICAGO, ILLINOIS**

1942—1987

**ZE VZPOMÍNEK RUDOLFA FIRKUŠNÉHO
NA T.G.M.**

President Masaryk mne slyšel, když jsem byl ještě malý, při své oficiální návštěvě Brna. — Když mi bylo čtrnáct let, byl jsem s maminkou pozván na vánoce do Lán. Tam jsem poznal presidenta Masaryka osobně. TGM, jako předtím Janáček, trval na tom, že vedle hudebního vzdělání, musím také mít středoškolské. A protože znal finanční poměry mé rodiny, rozhodl se, že mě bude podporovat, abych mohl dokončit studium, což se také stalo.

Od tohoto prvního setkání jsem vidal pana presidenta dost často. Byl jsem u něj v Topolčiankách zároveň s Jarmilou Novotnou, kterou jsem tajně miloval, jezdil jsem k němu také na hrad. Když jsem odmaturoval, zeptal se mne, jaké jsou moje další plány. Toužil jsem se tehdy dostat do ciziny, hlavně do Paříže a případně také do Německa — to bylo ještě předhitlerovské Německo. President Masaryk řekl, že teď, když jsem splnil svou podmínku a odmaturoval, pošle mne do Paříže i do Německa na své útraty. Dostal jsem pak speciální stipendium na rok do Francie, abych se naučil francouzsky, rozhlédl se po Paříži a světě a hlavně žil nějakou dobu mimo domov.

TGM sám vždy přiznával, že hudbě příliš nerozumí, ale měl ji rád. Jeho manželka, kterou jsem, bohužel již neznal, byla výborná pianistka a napsala několik zajímavých prací o českých hudebních dílech, např. o Smetanově II kvartetu. Myslím, že jejím vztahem k hudbě byl Masaryk velmi ovlivněn. Měl samozřejmě rád národní písně. Z klasiků, kromě českých, měl pravděpodobně nejhlubší vztah k Beethovenovi. Jeho oblíbenou sonátou byla Appassionata, tu jsem mu také několikrát hrál.

Masaryka jsem naposled viděl v Lánech v létě 1937. Byl tehdy již v pojízdné židli. V místnosti byl jen on, dcera Alice a já. Když jsem se ho zeptal, co bych mu měl zahrát, řekl "tož tu Appassionatu".

Masaryk zůstal pro mne vzorem vzácného, moudrého a ušlechtilého člověka. Nikdy na něj nezapomenu. A také jsem mu zavázán velkým díkem — bez jeho finanční pomoci těžko bych byl mohl dostudovat.

Prof. J. Anderle

Recitace: I. J. Kovář a Prof. K. Northcott

DOPIS JARMILY NOVOTNÉ

Draží přátelé,

opravdu lituji, že se nemohu osobně zúčastnit dnešního večera, ale připravila jsem tady alespoň malou vzpomínku na pana presidenta Masaryka, kterého jsem dobře znala. Je toho tolik, že vlastně nevím, kde mám začít. — Ale především Vám musím říci, jak jsem pana presidenta poznala.

Bylo to tak: Pán Bůh mě obdaroval hlasem, a již jako sedmnáctiletá jsem debutovala na Národním divadle v Praze. Bylo to v roli Mařenky, v Prodané nevěstě B. Smetany. Asi za týden po tom jsem zpívala Violetu. Tato role zůstala úzce spjata s mými úspěchy po celý můj život. Vždyť to byla právě ona, která mi pomohla — jak se říká — dobývat Ameriku.

Ten první rok, co jsem byla angažována v Národním divadle v Praze, zpívala jsem asi deset rolí: Královnou noci v Kouzelné flétně, Mimi v Bohémě, Rozinu v Lazebníku sevillském, Taťánu v Oněginovi a jiné. Také noviny o mně stále více psaly, a pan president, který měl nesmírný zájem o mladé lidi, když o té mladé zpěvačce četl v novinách chtěl ji vidět a slyšet. — A tak jednoho dne přišel do divadla, když jsem mu zpívala Gildu v Rigolettu. To víte, hořela jsem touhou zvědět, jak se mu to líbilo. A dověděla jsem se to velmi brzy. Dostala jsem od jeho dcery, dr. Alice Masarykové pozvání, abych s maminkou přijela do presidentova mimopražského sídla Lán, na večeri, a abych mu zazpívala. Když jsme tam dojely, bylo už několik hostů shromážděno ve velké zámecké hale. Vzpomínám si, že jedním z nich byl Emil Ludwig, známý spisovatel, který právě připravoval knihu o presidentu Masarykovi. — Brzy na to vstoupil pan president. První dojem se mi hluboce vryl v paměti: přirozená důstojnost, prostota — a všechny moje obavy, jak s ním budu mluvit, ze mne spadly. Měl zájem o všechno. Vypyčoval se podrobnosti, aby věci správně viděl a znal.

Byl tam také jeho syn Jan, který byl tehdy vyslancem v Anglii. Poměr těchto dvou mužů, otce a syna, byl nejkrásnější, jak si jen můžete myslet. Jan — nebo Honza, jak se mu říkalo, byl skvělý pianista. To zdědil po své matce. Tehdy jsem zpívala všechny české a slovenské písně, na které jsme si jenom mohli vzpomenout. A právě tyto písně jsem za války, v roce 1943 nazpívala s doprovodem Jana Masaryka na desky v Americe, kde právě byl a kde jsem já byla tehdy členkou Metropolitan opery v New Yorku. Nazvali jsme toto album "lidické písně" v upomínku na lidickou tragédii, kdy Hitlerovi vojáci vyvraždili všechny muže a vyhladili celou českou vesnici.

A pak se pan president vyptával na mé další plány. Svěřila jsem se mu, že mám nabídky do Vídně a do Berlína, ale že se obávám, aby to neškodilo mému hlasu, — že bych raději ještě jela do Milána dále studovat, ale že nevím ke komu. Na to pan president odpověděl, že jeho švagrová, paní Esperanca Garrigue je profesorkou hudby v New Yorku, a že se jí zeptá o radu. Brzy na to jsem dostala odpověď, ve které doporučovala Maestra Piccoliniho v Miláně. — K té době se váže moje vzpomínka na vystoupení ve Veroně v Rigolettu:

Mám od pana presidenta pěkný balíček dopisů, v kterých mi radil, co mám číst, jak se mám vzdělávat — a hlavně mě nabádal, abych se učila cizím jazykům. Za to jsem mu byla později nesmírně vděčna. Vždycky, když jsem se vrátila do

Prahy, byla jsem pozvána do Lán, na hrad nebo na Slovensko do Topolčianek.

A pak přišel ten strašně smutný den, 14. září 1937. Jela jsem do Lán, abych se rozloučila s mrtvým presidentem. Hluboce dojata jsem stála u jeho rakve. A tu Jan Masaryk mě a mého manžela vzal nahoru do ložnice, kde pan president dokonal. Byl to zvláštní pocit, vstoupit do místnosti, kde dýchal a žil tento velký člověk. Na nočním stolku u presidentova lože byla kytička fialek. Byly to poslední květiny, ze kterých se těšily jeho oči než se navždy zavřely. Jan Masaryk je vyjmul z vázy a dal mi je na památku. — Ta kytička uschlých fialek byla jedním z mých nejdražších pokladů, které jsem si vzala s sebou, když jsme opustili naši drahou vlast: Masarykovy dopisy a tyto fialky.

Roku 1950, když jsem zpívala v Hollywood Bowl, přišel kterýsi umělec na myšlenku, aby v Hollywood Bowl u dirigentského pultu postavili památníček nebo Mohylku, do které by byla uložena prst' ze všech těch zemí, jejichž hudba obohatila a dosud obohacuje americký kulturní život. Mne požádali, abych obstarala prst' své rodné země, Československa. Bohužel, nemohla jsem to tak rychle zařídit, a tak jsem do toho památníčku uložila místo české země několik těch uschlých fialek od úmrtního lože presidenta Masaryka. Těžko jsem se s každým tím kvítekem loučila, ale utěšovala mě myšlenka, že je kladu do americké půdy, do země, jejíž národ pro nás Čechoslováky tolik, tolik vykonal — a do země, kterou měl president Masaryk rád. *Jarmila Novotná*

Československá taneční skupina *Beseda-Domov*

Chicago opera

LÉKAŘ S RUKOU NA PULSU SVĚHO NÁRODA

Kalendář říká: 8. června 1894 se narodil v TřebSKU u Příbramě MUDr. Karel Steinbach, který dnes působí jako lékař v New Yorku.

Nikoliv jen obdiv k dlouhému a bohatými zážitky naplněnému životu, ale především také oddanost dr. Steinbacha lidem, práci pro ně a pro jejich národní nebo státní společenství — to je, co přivádí mnohé do zástupu jeho obdivovatelů a dnes i gratulantů. Třebaže patří — jak o něm bylo napsáno — k těm "nejskromnější a nejtíšší", kteří raději o sobě mlčí a ustupují do pozadí tam, kde jde o uznávání významu a zásluh, přece neuniká té nejprěsvědčivější formě publicity: lásce a úctě lidí.

Je štěstím, že mnozí jej mohou stále potkávat nebo poslouchat jeho přednášky. Jeho historická ohlédnutí i jeho sondy do současnosti jsou prostoupeny věčným poselstvím života, lásky, a vytrvalým voláním po svobodě jednotlivce i národa.

Přehlížeje jeho činnost při tomto jubilejním zastavení na cestě k dalším setkáním s ním a s jeho projevy, nacházíme nejedno svědectví o tom, jak plynulý je u něj přechod mezi vlastní prací lékaře a mezi vši ostatní jeho účastí na starostech, problémech a snahách doby, na situacích jednotlivců a na osudech národa. Jako lékař se zaposlouchává do pulsů srdcí, diagnostikuje stavy života od chvíle, kdy první ozvuky srdce a hlasu oznamují vstup do tohoto světa, až po ty okamžiky, kdy tep splyne s tichem a život se zavine do věčnosti. V tu chvíli si vybavujeme vzpomínky všech, kdo jej takto poznali a s vděčností i obdivem opakují: pomáhal, utěšoval, a nejednou i nezištně nadlehoval ty nejkritičtější chvíle osobní — doma i v emigraci.

A jako ten, koho osobní vlastnosti a schopnosti nejednou přiváděly do blízkosti osob i událostí tvořících historii Československa, přijal pokorně za svou povinnost — i životní lásku podílet se spolu s nimi na uskutečňování novodobých ideálů humanity a demokracie. Se svou generací sdílel a sdílí nejen rozvoj uměleckého a všeho kulturního dění ve svém národě, ale také i přímou účast na veřejném životě, jak je určovala historie od počátku dvacátého století přes první světovou válku až ve vyústění v samostatnou Československou republiku. Přimykání k těmto ideám a ideálům jej sbližovalo v Praze s vůdčími silami té doby, reprezentovanými především "pátečníky" a uvádělo jej do blízkosti obou Masaryků, otce i syna, do společnosti bratří Čapků a dalších. Patřil ke skupině intelektuálů kolem Lidových novin, nakladatelství F. Borového, F. Peroutky, J. Firta, a zakotvil mezi umělci, žurnalisty a vědci, jejichž výčet by byl obsáhlý a pouhý výběr by byl nespravedlivý k významu a hloubce všech těchto vztahů.

Z jeho stanovisek i přímých projevů je možné vysledovat, jak velkou víru vložil do ideálů a osudů Československa, kolik možností v jeho existenci a v jeho tradicích nacházel. Proto s ním tak úzce spojil svůj osud jako lékař i jako občan. Jsa věren své profesi, hledal především cestu harmonizace, porozumění, a vzpíral se násilí. Ale rozhodně sáhl k ostrému řezu kritiky a činu, když byla a nebo je ohrožena svoboda v Československu, v zemi, kterou podvkrát opustil během desetiletí 1938—48 a zvedal svůj hlas proti pošlapávání práva a zneužívání moci, zůstával zastáncem trpících, vězňených nebo dokonce na smrt posílaných.

Od vzpomínek a paměti jiných až po přednášky a rozhovory dr. Steinbacha samého je možné poznávat, že tyto jeho postoje k událostem nevyrostly s časem, nýbrž ve svém jádru se vyhranily s jeho osobností už dávno. Je možné dovolávat se různých

svědectví a oceňování, ale jedno z nich je zvlášt' pronikavé a cenné: je to svědectví spisovatele K. Čapka, který si dr. Steinbacha nesmírně vážil. Ve chvílích předcházejících už bezprostředně Čapkově smrti, o vánocích roku 1938, stočily se spisovatelovy úvahy právě na tohoto přítele, a Čapek přitom řekl: "Až se vystůnu, napíšu román o lékaři. Bude to jiný doktor Galén, takový co má rád umělce — avšak také spasitel..." Tedy, ten hluboce lidský lékař z Bílé nemoci a vedle něj lékař-přítel umělců a lékař-spasitel; před námi vystupuje celá podstata osobnosti dr. Steinbacha. Je lépe na chvíli se zamyslet nad slovy Čapkovými, než hledat dál, jak to ještě říci...

Když Čapek šeptal svá poslední slova určená příteli, snad jen nejasně tušil jakými zkouškami projdou ony kvality, kterým se u dr. Steinbacha (nazývaného jím důvěrně "Kadelík") obdivoval. Netušil tehdy ani, že jeho přítel stál teprve na počátku té další části svého života. Kniha zůstala Čapkem nenapsána, ale její hrdina se nezpronevěřil těm kvalitám, které chtěl umělec odkázat jako vzácné lidské zrno svým čtenářům. Čapkův hrdina roznáší svědectví o tom, co je nejlepšího v lidském jádru — v lásce k člověku.

F. Svejkský

ANGLIČTINA NA PRVÉM MÍSTĚ

V posledních létech se setkáváme s problémem, který USA nikdy nemělo. Je úřední řečí angličtina? Ve státě Texasu zasedala komise, která se věnovala návrhu na dodatek ke Konstituci — aby úřední řeč zůstala anglická.

Ve velmi ostré řeči D. Berrera který zdůraznil, že úpadek angličtiny a vzrůst jiných řečí v úřadech způsobil rozpor mezi lidem. Potvrzuje, že vyvyšování jiné řeči nad angličtinou je jednou z metod, kterou komunisti používají, aby infiltrovali různé etnické skupiny.

Jednání bylo několikrát přerušeno potleskem, ale také pokřikem různých skupin. — Repr. P. Peterson upozornil na velké problémy s novými emigranty, kteří se usídlili ve státě Texasu. Kupují nemovitosti, při tom se nemíní učit anglicky a dokonce nemají zájem se stát USA občany. Repr. Lena Querra, D-Austin, se přiznala, že její první řeč byla španělština, ale anglicky se naučila ve veřejných školách a nikdy nepotřebovala dodatek ke Konstituci, aby si uvědomila důležitost angličtiny a loyálnost k Americe.

Ředitel pro státní záležitosti — sekce Angličtina na prvním místě, prohlásil, aby angličtina uspěla nejen v Texasu, ale i v celé Americe má být na prvním místě, bez rozdílu, jakého etnického původu lidé jsou.

Austin American Statesman

PANORAMA — Historické podání o Čechách a Slovácích ve Spojených státech amerických. 328 stránek 7"x10" v angličtině, \$7.00 včetně poštovního. — Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650-2081.

Prosíme oznamte včas
změnu adresy

**STATISTIKA VYDANÁ ORGANIZACÍ
POROBENÝCH NÁRODŮ
CHRONOLOGY OF COMMUNIST IMPERIALISM**

FIRST FIVE YEARS

1917—Soviet Communist State. Created Nov. 8, 1917 following the Bolshevik coup d'état, which overthrew the Provisional Government headed by Anatole Kerensky
1919—Ukraine Annexed by the Soviets
1919—Belorussia Annexed by the Soviets
1920—Kazakhstan Annexed by the Soviets
1920—Aszerbajjan Annexed by the Soviets
1921—Armenia Annexed by the Soviets
1921—Georgia Annexed by the Soviets
1921—Mongolia Colonized by the Soviets
1922—U.S.S.R. officially created, December 1922

22-YEAR PERIOD

1939—eastern Poland Annexed by U.S.S.R.
1940—eastern Romania Annexed by U.S.S.R.
1940—northern East Prussia Annexed by U.S.S.R.

FIVE-YEAR PERIOD

1944—Lithuania Annexed by U.S.S.R.
1944—Latvia Annexed by U.S.S.R.
1944—Estonia Annexed by U.S.S.R.
1944—Poland Colonized by U.S.S.R.
1944—Bulgaria Colonized by U.S.S.R.
1944—Romania Colonized by U.S.S.R.
1944—eastern Finland Annexed by U.S.S.R.
1944—Tannu-Tuva Annexed by U.S.S.R.
1944—Hungary Colonized by U.S.S.R.
1945—Yugoslavia Colonized by U.S.S.R.
1945—Albania Colonized by U.S.S.R.
1945—East Germany Colonized by U.S.S.R.
1945—eastern Czechoslovakia Annexed by U.S.S.R.
1945—North Korea Puppet state of U.S.S.R.
1945—Kurile Islands Annexed by U.S.S.R.
1945—Sakhalin Island Annexed by U.S.S.R.
1948—Czechoslovakia Colonized by U.S.S.R.
1948—East Berlin ... Colonized by E. Germany & U.S.S.R.
1948—(Yugoslavia) Left Soviet block; still communist
1948-1949—China Client state of U.S.S.R.

26-YEAR PERIOD

1950-52—N. Korea invaded S. Korea (Failed)
1951—Tibet Annexed by China
1954—North Vietnam Client state of U.S.S.R. & China
1956—Hungary Recolonized by U.S.S.R.
1959—Cuba Puppet state of U.S.S.R.
1960-62—(China) Left Soviet block; still communist
1962—(Albania) Left Soviet block; still communist
1968—Czechoslovakia Recolonized by U.S.S.R.

FIVE-YEAR PERIOD

1975—South Vietnam Annexed by North Vietnam
1975—Laos Colonized by Vietnam
1975—Cambodia Puppet state of China
1975-76—Angola Colonized by Cuba & U.S.S.R.
1975-76—Mozambique Colonized by Cuba & U.S.S.R.
1977-78—Ethiopia Colonized by Cuba & U.S.S.R.
1977-78—South Yemen Puppet state of U.S.S.R.
1978—Afghanistan Puppet state of U.S.S.R.
1979—Cambodia Colonized by Vietnam
1979—Grenada Colonized by Cuba & U.S.S.R.

1979-80—Nicaragua Puppet state of Cuba & U.S.S.R.
1979-80—Afghanistan Colonized by U.S.S.R.
1980—Poland Recolonized by U.S.S.R.
1980—Suriname Puppet state of Cuba
1983—Grenada LIBERATED

**Týden Porobených národů —
Captive Nations Week**

Hlavní vzpomínkový den letos bude v neděli 19. července v Marquette Park, Chicago. Mše svatá se bude konat v 10:30 ráno v Nativity Church, 69. a Washtenaw (69th Street and 2700 West). Vzpomínkový program začne ve 12 hodin v poledne v parku na 67th Str. a California Blvd.

Výstava fotografií, map a jiných dokumentů bude v budově Daley Center (vchod z ulice) od 13. do 17. července. V nové budově státu Illinois (spodní poschodí) se bude výstavka opakovat od 20. do 24. července.

V rámci vzpomínkového týdne budou též vydané odznaky, které budou na prodej na podporu organizace Captive Nations.

Členské příspěvky a dary odboček

Odbočka Štefánik, IL \$216.00

Dary na činnost ČSNRA

Dr. Rudolph Sturm, NY \$ 20.00
Česká Síň Karlín, Spolek Sv. Josefa, OH 7.00

**Z CHICAGSKÉ OBLASTI ČSNRA
PIKNIK U LAURICHŮ**

Odbočka gen. M. Štefánik pořádá svůj výroční piknik pro své členy a jejich rodiny a přátele ČSNRA dne 19. července 1987 u "Laurichů", 1713 East Grand Ave., Lindenhurst, Illinois.

Navštivte krásnou zahradu na jezeře, kde se můžete pobavit se svými přáteli a vykoupat v jezeře. Gril na opékání je k dispozici. Studené nápoje, káva a pečivo je k dostání za malý poplatek. Přineste si lehátka a židle.

POZNAMENEJTE SI DEN

16. LEDNA 1988

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

Žádáme čtenáře, aby nás informovali, zda jejich vnučka nebo známá měla by zájem se stát debutantkou. Přihlášky se přijímají do 15. října 1987. Volejte úřadovnu ČSNRA — tel. 656-1117.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejuvhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436

FIRST CLASS MAIL

